

KATOLIK

God. I.

ŠIBENIK, 23. studenoga 1930

Broj 24.

Biskup Strossmayer i starokatolici

XIV.

DOKUMENTI

2. Kako je biskup dr J. Strossmayer ustao protiv podmetnutih govora.

Glasnik biskupije Djakovačko-Sriemske. Teč. br. 1. 1873.:

Viesnik

Djakovo 15. Siečnja 1873. Iza prekinutih zasjedanja Vatikanskoga sabora pomolila se i širila po Italiji knjižica pod zamamljivim naslovom: „Papa i Evandjelje, govor držan u Vatikanskom koncilu Monsignorom Strossmayerom“; smjerom pako, da laž i potvora pod slavnim imenom biskupa Strossmayera što više čitaoca i kupaca nadje. Pazeći autenticitet toga krivotvora ne bijaše nužno nit obzirom na sv. Stolicu niti saborske otce, kojim slovo biskupom Strossmayerom u koncilu rečeno dobro poznato bijaše; već jedino za čitaoce, kojim nije moguće doći do službenih Vatikanskih zapisa. U tom smislu doneo je „Volkszeitung“ od 20./12. 1870. sljedeće kanonikom drom Nik. Voršakom potpisano očitovanje: „Od nekoga vremena širi se, često puta i besplatno, po Italiji i Rimu spis pod naslovom: „Papa i Evandjelje, govor držan u Vatikanskom koncilu Monsignorom Strossmayerom“. Potpisani ovlašten je očitovati, da je spis taj puka izmišljotina; jer niti je takav govor u koncilu rečen, niti je spis taj potekao iz pera g. biskupa Strossmayera. Ovakovo očitovanje suvišno je za one, koji su ma kojim načinom dionici bili koncilskih viećanja, kao i za sve, koji su u stanju rečeni spis, ako im ruku dopane, uporediti s koncilskimi akti, jer će im bjelodano biti: da sav taj spis nije ništa drugo, nego, kao što to i ovo očitovanje veli, plod krivotvorenja.“

Nebijaše tomu dugo, počela je i po našoj državi kolati knjižica pod naslovom: „Govor biskupa Strossmayera na Vatikanskom saboru 1870.“

Da li je sadržaj obijuh knjižica jedan te isti, ne znamo niti nas je za to briga; nu to je izvjesno, da se knjižica ta pobijajuć stožernu dogmu o primatu, najjasnije oprovrgava životom i čini biskupa Strossmayera. S nje nastade velika vika po tobože liberalnom novinstvu, a slavi i hvall Strossmayerovoj nebijaše ni kraja ni konca.

Na to klicanje novinstva zamolio je pok biskup Fessler, bivši koncilski tajnik, i čuveni hranice vatikanskih odluka, pr. g. biskupa Strossmayera, da se glede toga govora očituje. Biskup Str. odvrati na to znancu si biskupu Fessleru sljedeće:

„Vi znate, kao što i svi, koji su bili u saboru, da ja nisam nikada držao takova govora, kakav mi se podmiće. Načela moja su s temelja protivna onim, koja se razvijaju u spomenutom govoru. Ja sam si svjestan, da nisam nikada ništa rekao, što bi moglo ugled sv. Stolice uistinu oslabiti, ili što bi moglo jedinstvu Crkve u ičem škoditi. Ja Vam dajem, prečasni Gospodine, vlast tim se listom poslužiti, kako Vas je volja.

Djakovo 18. Ožujka 1872.

Strossmayer, biskup.“

Očitovanju ovomu nadovezao je Fessler ovo: „Da podam javno svjedočanstvo istini proti laži i izvratanju, držao sam se dužnim predati javi ovu izjavu iz pisma Strossmayerova, čije ime su neprijatelji tako ružno oskvrnuli. Pismo, pisano rukom Strossmayerovom, leži kod mene i svatko ga može vidjeti.

St. Pölten, 25. Ožujka 1872.

Fessler, biskup.“

Oba ta očitovanja čitali smo u Zg. kat. Listu broj 2 i 15. 1872.

Da se ta knjižica s njemačkim tekstom i po našoj domovini, po imence u Osijeku, prodavala (možda i tiskala?): bijaše nam poznato; nu da će poslije očitovanja M. Nikole Voršaka, časnikasabora Vatikanskoga, dapače i poslije očitovanja samoga preuzv. g. biskupa domači knjižari krivotvor taj u hrvatskom odijelu kao dar k novoj godini izlegati, plakatom nudati i po novinah uz toplu preporuku oglašivati (S. r. Zag. kat. List broj 1. 873. Obzor broj 3. 873.) tomu se — iskreno velimo — nismo nadali. Da li je to dvostruko očitovanje nakladnikom i knjižarom našim poznato, — ne znamo; nu bilo kako mu drago: tendencijozno i bezdušno je podmitati kat. biskupa načela u toj knjižici razvijena, a ne osvjedočiti se prije o pravom stanju stvari. Gadno je i sebično, pod firmom kat. biskupa, sumnjičec mu upravo karakter katolički, spekulaciju tjerati, osobito kad se kat. puku otrov, laž i potvoru pruža. Ružno i podlo je htjeti slaviti biskupa Strossmayera načinom jednakim, kao da se na nj blatom bacaš. Gadan i bezdušan je takav postupak upravo u našoj domovini i s onim mužem, s kojim se sva domovina diči. Prosvjedujemo dakle i mi proti tom krivotvoru i načelom u njem izraženim u ime sv. naše vjere, i u ime onoga, koji si je odabrao: „Sve za vjeru i domovinu!“ Uvjeravamo štovane čitaoce, da su oba spomenuta očitovanja autentična, potekla iz pera onih, kojih potpise pod sobom nose. Uvjeravamo čitaoce, da tobožnji govor biskupa Strossmayera nije ino nego krivotvor, a širenje njegovog sebična spekulacija. Ovo napisasmo čitaocem, kojim upitna stvar ne bijaše nikako, ili bar ne potpuno znana.

Ovako je pisao đakovački „Glasnik“ g. 1873. A ipak evo iza 57 godina opet ovako nedolično postupaju novi apostate-odmetnici, naši malobrojni starokatolici u svom mjesnom listiću!

Kat. Akcija i razvodnjani katolici

Čudan naslov! Da razjasnimo! Katolička Akcija, toliko zapovjedena od Sv. Oca, ide za tim, da potakne sve katolike, dakle i svjetovnjake, a ne samo svećanstvo, na rad za širenje kraljevstva Kristova. Ona hoće, da svi katolici žive po načelima sv. vjere, ali da nastoje i da ta načela vladaju u svijetu, da se po njima ravnaju obitelji, društvo, države. Jer su načela evanđelska naj-savršeniji zakon, jasno je, da bi zavladao ljubav, pravica, red u svijetu, čim bi se svijet dao voditi ovim načelima. No mnogi katolici ne osvrću se na zapovijed Sv. Oca, nego su mrtvi, nehajni katolici, dakle bez onoga duha i žara, koji se zaposno bori za provedenje evanđelskih načela. Takve bismo katolike nazvali razvodnjenim katolicima, jer kako i najbolje vino, kad se ulije vode, izgubi snagu i djelovanje, tako nema ni u ovakvim katolicima snage djelovanja.

Ispitajmo malo rad njihov. Što se njih tiče, nije da su katolici samo po imenu, jer oni ispovijedaju svoje vjerovanje i prilično su praktični kršćani. Idu na sv. Misu, jedan put - ali samo jedan - na godinu pristupaju na sv. sakramente, redovito drže nemrsu i postove, te uopće nema u njihovom življenju što sablažnjiva. No to je sve. Lako će se ispričati, ako

kada ispuste sv. Misu, ako prekrše nemrsu ili post, ako im u ljutini i uteče koja psost. Za katoličku štampu nemaju smisla ni para, te rado čitaju liberalne novine. Iz ljudskoga obzira u društvu, ako se govori proti vjeri, ne samo da će mučati, nego će i povlađivati kritikovanju i osuđivanju naredaba poglavara i načela katoličkih. Opravdavajući i najliberalnije svjetovne zakone znat će prigovoriti crkvenima, jer su izopćenja i cenzure tobože nesavremene, a kazne prestroge. Dok u svim državama vrlo često vlasti zabranjuju ulaz ovoj ili onoj knjizi i novini, jer pišu protiv državnih interesa, indeks zabranjenih knjiga u katoličkoj Crkvi prijeći slobodu - misle oni - kao da je sloboda: moći piti otrov na propast duše i tijela. Inovjerce lako opravdavaju i u najgorim napadajima na katolike, ali ovima ne prave ni nehotične pogriješke jednoga ili drugoga pojedinca. Takvi katolici bit će nažalost mlaki i glede odgoja svoje djece. Bilo je slučajeva, da djeca takvih roditelja dolaze u školu, a da u sedmoj godini nijesu kod kuće naučila ni znamen svetoga križa, a kamo li Očenaš. Mama ide odjevena po modi, a to je napola gola. Kćerke nasljeđuju mamicu, a ako tko prigovori tome, otac cinički odgovara, da ti se čudi, kako maliciozno promatraš nevinnu dječicu. Naravno da djeca s roditeljima, a i sama,

rado pohađaju kino, ne zazirući od ničega, što tu vide, a djevojčice se puštaju na neke vježbe i plesne vjenčice, pripravljavajući se na - plesove i zabave sričkih divljaka. Što djeca čitaju, s kim se druže, takvi roditelji to ne pitaju.

Jaoh, kakav li će račun davati Bogu takvi kršćani i roditelji, kojima je sveta dužnost riječju i izgledom uzgajati djecu, da budu čelik-katolici! Eh, ženidba je sveta stvar, velik sakrament i teško breme! Zato i Bog podjeljuje obilate milosti svima, koji ih ne odbijaju ili ne zanemaruju.

Čini dobro!

(Primjeri iz života)

U jednoj njemačkoj knjizi o takozvanoj školi rada doneseni su ovi primjeri iz života o dobrim djelima dječaka, a mogu služiti svakome na pobudu:

Došli smo za odmor na jednu livadu. Kad smo stali igrati, jedan dječak pade i rani ruku na krhotino čaše od pive. Ja i moj prijatelj skočismo u pomoć. Pošaljemo ga, da iz moje prtljage izvadi i donese džepnu apoteku. Operem karbolom ranjenu ruku i čvrsto je povežem. Poslije četvrt sata stigismo na putu drugove.

Jedan naš drug bio je sahat i morali su ga već od prvoga škol-

Kako umiru progonitelji Crkve i Pape

(Nastavak 2.)

Konstancijev praunuk i nasljednik Justinijan II., koji je podupirao zloglasni Trulanski sabor i kušao da zbaci Papu Sergija, bi sam zbačen s prijestolja i prognan u Kersonoz. Povrativši se opet na prijestolje i nastavivši svoje opakije djelovanje konačno izgubi i krunu i glavu, a sin mu Tiberij bi zaklan na stepenicama crkve Bl. Djevice.

Carevi kipoborci: Lav Izaurik, Konstantin V. Koprornim, Mihajlo, sin mu Teofil i Lav V, svi su nesretno živjeli i kukavno zaglavili. Na svoju nesreću dizahu se proti Rimu Astulf i Deziderije, kraljevi langobardski. Prvi potučen u boju pade s konja i jaderno umre, a drugi, bačen sa ženom i djetecom u tamnicu, na koncu bi

zatvoren u samostanu, da okaje svoja nedjela.

Njemački carevi, poznati iz borba proti Crkvi, jednako zlo svršiša. Henrik IV. svrgnut s prijestolja jaderno umre; Fridrik Barbarosa se utopi u Kalikadnu; Fridrik II. bi svrgnut; sin mu Henrik umre u tamnici; sin Enzo umre u gvozdenom kavezu iza 25 godina sužanjstva; zet mu Ecelin poginje u zatvoru okrutnom smrću; žestokom branitelju Fridriku vru bijahu odsječene obe ruke, te pade u bici; prvi savjetnik Fridrikov Petar delle Vigne, pošto mu bjehu izbite oči, u očaju udari glavom o stup. Na koncu i sam Fridrik bi udavljen, kako se kaže, od svoga nezakonitog sina Manfreda, a sin mu Konrad bi otrovan i napokon zadnji njegov potomak Konradin svrši na stratištu u dabi od 17 godina.

Ljudevit Bavarski se ruga Papi i njegovim opomenama, ali umire nenadnom smrću. Filip Lijepi hoće da podjarmi Crkvu i progona Papu Bonifacija VIII. No poginuo zbačen s konja.

Sabor florentinski kuše sjedinjenje s istočnom Crkvom. Toma se svim silama opire Marko Efeški i umire smrću Arijevom. Luka Notaras reče: „Volio bih turski turban, negoli latinski tigar!“ — i dočeka, da mu Turci poklaše sinove pred njegovim očima, a niemu odsjekoše glavu.

Papa Nikola V. vrnuće potiča grčkoga cara Konstantina XII. na sjedinjenje u korist svega kršćanstva, ali Konstantin se ruga. No 3 godine iza toga poginje od ruke saracenske i - Mahamed II. uzme gordi i prkosni Carigrad.

(Svršića se.)

skog godišta svaki dan voziti do škole u drvenim kolicima. Nama je bilo žao, da naš siromašan drug nema bar dobar pokrivač za noge u zimsko doba, pak smo se složili i kupili mu ga od svoje prištednje.

Spremali smo se na izlet u Š. U našem je razredu bio siromašan dječak, koji nije mogao donijeti potrebiti novac. Mi se potajno dogovorimo, da svaki od nas donese još pet pšeniga za izlet. Sutradan skupila se lijepa svotica. Siromašni drug došao je također s nama, a mi smo imali novca, da štošta nabavimo i iz gostionice.

Prigodom jednoga školskog izleta bilo je i prvaša. Jedan je od njih sasvim iznemogao i nije mogao više hodati. Ja sam ga uzeo na rame i nosio sam toga mališa sve do prvih kuća, gdje smo otpočinali.

Nekoliko nas djece penjali smo se uz strminu hvatajući se za busenje. Jedan mali iščupa bus i pade natrag. Osakatio je pri tome nogu. Ja otrčem do vode i skvasim rubac. Tada ga stavim na povrijeđeno mjesto. Potom okinuso grane za nosiljku i tako smo ga nosili kući.

Kad smo se jednom vraćali sa šetnje kući, vidjesmo na ulici nekoga pijanog čovjeka. Neka djeca su ga zadirkivala i rugala mu se. Naš cio razred krene drugom ulicom. Onaj čovjek bio je otac jednoga našeg druga.

(Svršiče se.)

D. K. S.

Da nije zloba, bila bi ludost!

II.

„Ne ćemo Pape Talijanca!“ — ovako kriče odmetnici i njihovi prijatelji. Zar Francuza, Nijemca?... Ne, jer i ti bi bili tuđinci. Dakle? Hrvata? Da Hrvat bude Papom između drugih, većih, prosvjetljenijih naroda? Marko? Stipan? Mi hoćemo, da budemo sami, neodvisni, da imamo svoju, narodnu crkvu! Eto u tom grmu zec leži! I zato smo rekli, da onaj krik potiče iz zlobe. Hoćemo svoju crkvu, to jest hoćemo, da se ocijepimo od prave, katoličke Isuskrstove Crkve. Ne Gospodin nije temeljto narodne crkve, nego jednu, opću, zajedničku Crkvu za sve ljude i sve narode. Svi oni, koji vje-

ruju i drže drukčije, daleko su od Isuskrstove Crkve.

Nije dakle to, da ih smućuje, što je Papa Talijanac, nego zato je to, što im je zbog htra, strasti, slabosti i kako bismo sve nazvali razne ljudske uzroke, težak zakon i stega katoličke Crkve. Da nije toga, ne bi smetalo, što je Papa Talijanac ili tuđinac, kako to ne smeta Francuze, Nijemce, Španjolce, Poljake, Mađare, Amerikance, među kojim narodima ima i ter kako zanešenih i pretjeranih narodnjaka.

A napokon zar je Papa tuđinac? On je poglavica, duhovni otac svih vjernika sv. Crkve, duhovne vlasti, koja je kao jedna obitelj. Sv. Pavao jasno kaže, da je Isusova nauka o borila pregrade između Grka, Rimljana, barbara. To su Pape uvijek dokazali i dokazuju, da su oci svim vjernicima bez razlike narodnosti,

Povijest dokazuje, da su se Pape pokazali ocima i prijateljima Hrvata daleko više negoli ijedan drugi vladar na svijetu, više negoli i sami njihovi kraljevi. Kad su Hrvati, mimošavši vlastite velikaške, kneževske i baaske obitelji, izabrali svojim kraljem tuđince, najprije Kolomana, pak Ferdinanda, dakle Mađara i Nijemca, nijesu pazili na to, da su tuđinci. A povijest pokazuje, kako su ti tuđinci, vladari Hrvata, „milovali“ Hrvate. To dokazuje smrt Zrinjskoga i Frankopana i nebrojeni primjeri do Khuena i dalje! A ipak mnogi od njih, koji danas kriče: „Ne ćemo Pape Talijanca!“ — metanitali su kralju tuđincu do njihove propasti, pače neki i tuđinkama, nadvojkinkinama i groficama, samo da se dokopaju položaja!...

No i pravoslavne crkve, ruska, bugarska, rumunjska, dok se nijesu novcem otkupile, nijesu li bile ovisne od famoznoga Fanara, vasiljenskoga patrijarke, Grka, koga jamačno nije Duh Sveti namještao?

Nije li dakle i ludost gornji prigovor? A biskup zagrebački prezaslužni kardinal Haulik nije li bio tuđnac? Sv. Ivan Ursinski, biskup trogirski, bio je Rimljanin i toliko biskupa na hrvatskim biskupijama kroz srednji i novi vijek bili su tuđinci, te nitko od njih, u koliko znamo, nije ni pokušao, da raznarodi svoje vjernike.

Ne bismo se čudili, da sutra čujemo, kako mnogi odbacuju i sv. Ćirila i Metoda, jer su porijekloru Grci, kako ih odbacuju fašisti, jer su apostoli Slavena. Do koje li se ludosti dolazi, kad čovjeka vodi strast, a ne razbor!

Ne bojte se Pape i ne tražite u njemu neprijatelja, nego se bojte onoga, koji dolazi k vama u janjećoj koži, a u srcu je grabežljivi vuk, onoga, koji vam govori medene riječi, povlađujući vašim slabostima ili - kako bi sv. Pavao rekao - govoreći ono, što godi vašim ušima, a u srcu skriva osnove na vašu vremenitu i vjekovitu propast!

Čudan postupak

Ne da se zaniijekati, Česi su bogat i vrlo napredan narod. A katolički Česi pokazali su, da njihovo katoličanstvo samo ojačava, očičuje i oplemenjuje njihovo rodoljublje. Zato nas zadivljuje njihov napredak na polju mladenačkog udruživanja.

U zadnjem broju smo spomenali „Orao“ sa 1/4 milijuna članova i „Združenu katol. mladež“ sa 407 organizacija te 2 brojne organizacije čeških Nijemaca.

Čudno nam je pak, da se u nas krivim okom gledaju organizacije katoličke mladeži. U zadnje vrijeme su učestale razne prijave, koje, kad se provjetre, ukažu se netemeljite. Navađaju se i svjedoci, a to budu najgori elementi, koji bi i „eaću“ (oca) svoga objesil, pa i starokatolici, koji su danas kao poturice najzadrtiji protivnici katolika.

Trebalo bi da i vlasti pripaze na taj postupak, jer ne prijeti nikomu pogibelj od katolika, kao takvih, nego od onih, koji se ne boje Boga i nemaju vjere!

„Crkve protestantske su prazne, a katoličke pune, jer, dok katolici nalaze u svojim svetištima Boga, protestanti ne nalaze u svojim nego službenike Božje. Bog protestanata je mrtav, kao što je mrtva stara povijest i kako je mrtav svaki sistem koji se osniva na filozofskim aksiomima.“

Protestant Ch. H. Perry u „Scribner's Magazine“

Svaštice Obraćanje

U protestanskim krugovima silno je odjeknuo i izazvao veliko čuđenje prelaz na katolicizam glasovitoga sveuč. profesora matematike Edmonda Taylor Whittaker, dekana filozofskoga fakulteta u Edimburgu, te predsjednika matematičkoga društva i kraljevskoga astronoma Irske. Ovakva obraćenja imponiraju i našim protivnicima. Zašto starokatolici ne bilježe ovakve prelaze u svojoj crkvi, već samo one, koji to traže radi izmjene žene?

Između Boga i čovjeka

Jednoć je glasoviti kardinal Wiseman primio u pohode prijatelja, koji je još bio protestant. Dugo su raspravljali o katolicizmu. No protestant nije se dao uvjeriti. Tada kardinal, a da mu ne reče ni riječi, nešto napisao na komadu papira, pa to pokrije sterlinom. Onda kardinal zapita protestanta: „Što vidiš!“ — „Sterlinu“ — odgovori drugi. — „Ništa drugo?“ — „Ne!“ — Tada kardinal izvadi sterlinu, pa ga pita: „Što vidiš sada?“ — „Vidim riječ Bog!“ — „Što ti je priječilo, da vidiš Boga?“ ... „Zlato!“

Koliki bi vidjeli Boga, kad između njih i Boga ne bi bio novac ili žena, koji priječe, da Ga se vidi!

Kardinal nastavi, pa pokaže prijatelju Raspelo, koje je visjelo na zidu. „Uzmi ono Raspelo!“ — reče protestantu. No jer se nalazilo dosta visoko, on nije mogao da ga dostigne. Tada je kardinal uzeo vrećicu novaca, stavio ju je ispod nogu protestanta, koji je tako uspio da uzme Raspelo. Kardinal mu tada reče: „Vidiš prijatelju, kad se stavi novac i bogatstvo ispod nogu, tada se može stignuti do Boga...“

Kad bi naši starokatolici imali odvažnosti, da se riješe onih žena, radi kojih su se odrekli svoje vjere, svi bi se povratili natrag u katoličku Crkvu!

Kat. katedrala u Beogradu

Beogradski katolici preduzeli su, da izvedu ogromno djelo: da sgrade u Beogradu katedralu. Predračunom je predviđeno, da za katedralu treba oko 16 milijuna dinara. U ovoj lijepoj namisli moramo svi poduprijeti beogradske katolike. Jedno radi toga, što imade tamo katolika iz svih naših biskupija, iz svih naših katoličkih krajeva, a drugo radi toga, što će u Beogradu katolička katedrala predstavljati sve nas katolike u ovoj državi. Molimo dakle sve župe, sve naše općine, ustanove i pojedince, da pomognu svojim prinosima beogradske katolike, da bi što prije došli do svoje katedrale. Prinosi se šalju ili putem čeka ili putem novčane uputnice na Društvo za gradnju katoličke katedrale. — Beograd, Krunska 23.

Iz katoličkoga Šibenika

† O. Fra Frano Jadrić, 18 t. mj. u franjevačkom samostanu sv. Lovre, pokrijepljen otajstvima umirućih, blago je usnuo u Gospodinu fra Frano Jadrić, plemeniti i uzorni redovnik, u 82. god. života. Pokojnik je rođen u zagorskom selu Trolokve, župe Suhidolac 20. srpnja 1848., a prvu svetu Misu rekao je 8. XII. 1871. Odlikovao se tokom svoga smrtnog života rijetkim vrlinama i ozbiljnim shvaćanjem svećeničkih dužnosti, napose u pastorizaciji, gdje je proveo gotovo cio život. Župnikovao je u Prgometu, Visokoj, Lišanima i Rupama. Neko je vrijeme bio i gvardijanom samostana sv. Lovre u Šibeniku, a 1909., kada se povukao iz pastoralnoga rada, opet se sklonuo u ovaj omiljeni samostan, gdje je u molitvi i pravoj redovničkoj skromnosti proveo posljednje godine života. O. Frano bio je revan u dužnostima, široka srca, uvijek bistar u pogledu i sudu, pa je među pukom i svećenstvom ostavio lijepu uspomenu i sljajnu sliku, koja će nam još dugo kao najljepši uzor obasjavati um i zagrijavati srca. P. u m. l.

Redenje. U nedjelju 16. tek. mj. presvij. biskup podijelio je vič. Miheliću red đakonata u sjemenišnoj crkvi, a u nedjelju 23. t. mj. podijeliće mu treći i zadnji red prezbiterata.

Svetkovina Pokrovitelja Makarske. Makarani, koji borave u Šibeniku, proslavice tihom svečanošću svoga sv. Klementa u nedjelju 23. t. mj. U crkvi sv. Nikole odslužice im u 9 sati sv. Misu i držaće prigodno slovo vič. O. Petar Perica, duhovnik biskupskoga sjemeništa.

Najnovija Jeronimska izdanja izašla su i već se raspacavaju: Redovita izdanja: 1. Danica, kalendar za godinu 1931., najrašireniji hrvatski kalendar; 2. Deželić st.: Majka Velikoga Kralja, roman iz doba hrvatskoga kraljevstva, ilustrirao Gabrijel Jurkić; 3. Vanino: Povijest Crkve Katoličke, s naslovnom slikom V. Kirina; 4. Kraus: Ljekovite Biljke, s naslovnom slikom od Zdenke Sertić. Cijena redovitim izdanjima jest Din 40, a za člana samo Din 20. — Izvanredna izdanja: 5. Juras: Naše More i Primorje, s naslovnom slikom od Zdenke Sertić; 6. Katić: Na Vratima Hrvatske Po-

vijesti, s naslovnom slikom od V. Kirina; 7. Szabo: Umjetnost u Našim Ladanjskim Crkvama, s naslovnom slikom od Zdenke Sertić; 8. Rožman: Prigorčice, pripovijesti, s naslovnom slikom od Zdenke Sertić. I ove četiri knjige stoje Din 40, za člana Din 20. Dakle svih osam knjiga dobivaju članovi za samih 40 dinara. — U Šibeniku knjige se mogu dobiti kod Povjereništva u Samostanu sv. Dominika, komu su već stigle.

Naše knjige

Najrašireniji hrv. molitvenik „Kruh nebeski“ izašao je u novom izdanju. To je dosada četvrto izdanje ovoga molitvenika, koji je po hrvatskim katoličkim kućama raširen već u 300 tisuća primjeraka. Možemo s pravom reći, da je to jedini molitvenik, koji je udešen za sve naše krajeve i za sve vjernike uopće. Ovo novo izdanje imade još i tu prednost, što je u njemu i kršćanski nauk, koji dušobrižnici od svih vjernika traže, da znadu. Baš radi toga je ovo izdanje „Kruha Nebeskoga“ izašlo opsežnije od predašnjega, te iznosi 512 stranica. „Kruh Nebeski“ je prvobitno sastavio pokojni isusovac Celinščak, a ovo je izdanje priredio dr Josip Lončarić, zagrebački župnik i svetojeronimski odbornik. Ovo je izdanje tiskano na ljepšem papiru od predašnjega, a i format mu je manji, zgorniji, praktičniji i ukusniji. Uza sve to je „Kruh Nebeski“ ostao najjeftiniji molitvenik, jer stoji samo Din 15. I uvez mu je ljepši i dotjeraniji nego prije. Opravdano se dakle možemo nadati, da će sada katolički vjernici ovaj molitvenik još radije uzimati, a dušobrižnici još većma širiti i preporučivati nego što je to dosad bilo. Molitvenik je izdalo opet naše Društvo Sv. Jeronima, pa se može odsad odmah dobivati kod Hrvatskoga Književnoga Društva Sv. Jeronima u Zagrebu, Trg Kralja Tomislava 21.

„U raj po postu, kô po mostu.“
„Zaludu je vjerovati, ako ne ćeš djelovati!“

„Crkva je, da se Bog moli — a ne da se u njoj zbori.“

Hrv. nar. poslovice

Odlikovana voštarnica Grgo Čular - Šibenik voštarski majstor i diplomirani pčelar

Izradjujem: sve vrsti svijeća, duplra, uskrasnih stojnica (cerea) sa svim uresnim znakovima, iz prvorazrednoga voska, brzo i solidno.

Preradjujem: prema želji sve vrsti svijeća iz voštanih ulomaka i okapina. — **Uz najpovoljnije cijene:**

Frodajem: finog vrcanog meda, 80-85%, sa kaduljinog cvijeća, iz mog uzornog pčelinjaka, na malo i veliko. Med je vanredne ljekovitosti za plućne bolesti, grla, prsa, prehlade itd.

Kupujem: sve vrsti voštanih okapina, ulomaka i žutog voska.

Počasna diploma i zlatna medalja: Dubrovnik 1928.

Počasna diploma: Euma 1909
Sarajevo 1923.

Počasna diploma i srebrna
medalja: Split 1925.

„KATOLIK“ izlazi svaki tjedan. — Pretplata godišnje Din 30. — Za inozemstvo dvostruko. — Oglasi po naročitoj tarifi. — Vlasnik i odgovorni urednik: sveć. JOSO FELICINOVIC, Šibenik, ulica sv. Martina. — Adresa uredništva upravo: Šibenik, Pošt. pretinac 17. — Štampa: Pučka Tiskara, Braća Matačić, p.k. Petra, predstavnik Vjek. Matačić